

Utdanningsmelding 2012

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2011

Det juridiske fakultet skulle i 2012 fortsatt arbeide for at strategiplanens målsetninger oppnås.

Forskningsbasert undervisning

Hovedfokus her er som tidligere å rekruttere flere personer til førstestillinger. Det er i 2012 nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere fakultetets rekrutteringssituasjon til ph.d.-stillinger og forskerstillinger. Arbeidsgruppen har avholdt to møter i 2012 og arbeidet fortsetter i 2013.

Fakultetet ønsker i større grad å følge opp arbeidsgrupelederne tettere og utvikle et mer helhetlig program for dem. Dette for å heve undervisningskvaliteten, men også for å inspirere dem til fremtidig forskerkarriere ved fakultetet. Arbeidet fortsetter i 2013.

Studentaktiv forskning

Fakultetet fortsetter med å tilby studentstipend med kontor plass og tilknytning til en forskergruppe eller prosjektgruppe for å skrive 60 sp masteroppgave innenfor en rekke temaer. Fem av fakultetets nye stipendiater har skrevet masteroppgave med slike stipend, noe som viser at studentstipendene er et viktig rekrutteringstiltak, i tillegg til å være et studiekvalitetshevende tilbud om studentaktiv forskning.

Internasjonalisering

Hele 50 % av de som oppnådde graden master i rettsvitenskap i 2012 hadde hatt et utenlandsopphold som del av graden sin.¹ Tilsvarende var andelen ferdige kandidater som hadde vært på utveksling 38 % i 2011, 40 % i 2010 og 35 % i 2009.

I 2012 satte fakultetet ny rekord både for antall innreisende og for antall utreisende studenter. Totaltallet for utvekslingsstudenter var 340, en økning på 48 % fra 2011, og for første gang over 300.

År	2009	2010	2011	2012
Innreisende	108	87	94	132
Utreisende	123	116	135	208
Totalt	231	203	229	340

Innreisende studenter

Etter en nedgang i antallet innreisende studenter de to foregående år, sammenlignet med det foreløpige toppåret 2009, har fakultetet i 2012 hele 132 innreisende studenter. Dette er en økning på 40 % fra 2011 til 2012. Som nevnt i tidligere års utdanningsmeldinger er det et mål å oppnå balanse i antallet inn-/utreisende studenter for å opprettholde studiepoengproduksjonen her hjemme. Det er derfor svært gledelig å se at tallet på innreisende har økt såpass mye, og faktisk er nesten like høyt som tallet på utreisende studenter året før.

¹ Andelen ferdige kandidater som har et utenlandsopphold som del av graden sin presenteres hver vår i rapporten «Internasjonal mobilitet XXXX – Tall og rapporter» som legges frem for Utdanningsutvalget ved UiB. Rapporten for 2012 er ikke lagt frem enda, men på forespørsel har fakultetet fått tilsendt tallmaterialet som årets rapport etter planen skal bygge på. I følge dette tallmaterialet har 159 av 318 ferdige kandidater fra Det juridiske fakultet hatt et utenlandsopphold som del av graden sin. Tallet på ferdige kandidater i dette tallmaterialet avviker noe fra det DBH-rapporterte antallet avlagte grader (325). Dette forklares med at tidspunkt for uthenting av FS-rapport for avlagte grader og DBH-rapportering av avlagte grader avviker noe.

Vi forventer ikke en like dramatisk økning i antallet utreisende studenter i fremtiden, og selv om det for akkurat 2012 har vært langt større prosentvis økning i antall utreisende studenter enn antall innreisende studenter, antar vi at tallet på utreisende studenter på sikt vil stabilisere seg på et nivå som ligger en del under resultatet for 2012. Så fremt økningen i antall innreisende studenter fortsetter, kan vi tro at tallene på innreisende og utreisende studenter på lang sikt vil balanseres. Dette forutsetter at fakultetet fortsetter å ha et godt tilbud til de innreisende studentene, i tillegg til å fortsette å være positiv til å inngå nye erasmusavtaler og fortsatt være fleksible når partneruniversitet ønsker å nominere flere studenter enn det som er oppgitt i avtalene.

Utreisende studenter

Fakultetet har for første gang over 200 utreisende studenter. Økningen i antall utreisende studenter er på 54 % fra 2011 til 2012. Til sammenligning var økningen i antall utreisende studenter fra UiB som helhet på 17 %. Med totalt 208 utreisende studenter i 2012, er Det juridiske fakultetet i 2012 for første gang det fakultetet ved UiB med flest utreisende studenter i rene tall. Det er også verdt å nevne at Det juridiske fakultet alene, står for 65 % av den totale økningen i antall utreisende studenter fra UiB fra 2011 til 2012.² Tilsvarende står fakultetet for 38 % av den totale økningen av innreisende studenter ved UiB.

Årsaker

Fakultetet opplevde en nærmest eksplosiv økning i antallet søkere til utveksling ved søknadsfristen 1. februar 2012. Studentene som er på utveksling studieåret 2012/2013 vil inngå i DBH-rapporteringen for enten 2012 eller 2013, og vi kan dermed vente høye tall også for 2013. Søkertallene ved fristen 1. februar 2013 var imidlertid lavere enn i 2012, og tallet for utreisende vil dermed ikke bli værende like høyt som i 2012 i årene som kommer. Vi forventer at tallet likevel blir liggende stabilt høyt på minst 2011-nivå. Det historisk høye tallet for utreisende studenter i 2012, vil mest sannsynlig være et unntaksår.

Det er vanskelig å si hva det eksepsjonelt høye tallet i 2012 (og muligens tilsvarende i 2013) skyldes. Én del av forklaringen er at det ble tatt opp rekordmange studenter på masterstudiet i rettsvitenskap i 2008.³ Ettersom de fleste av studentene drar på utveksling i sitt 5. studieår, vil det si at det i hovedsak er 2008-kullet som søkte utveksling i 2012. Variasjonen i antall studenter som ble tatt opp til studiet er likevel langt mindre enn variasjonen i antall utreisende studenter, så dette alene kan ikke forklare det rekordhøye tallet.

I søknadsbunken til utveksling ser vi ofte eksempler på at kull agerer som gruppe, og at trender og tendenser for hvor de søker utveksling varierer fra år til år og fra kull til kull. På samme måte kan det synes som at utveksling per se har vært en spesielt sterk trend hos 2008-kullet, og at studentene har påvirket hverandre til at eksepsjonelt mange søkte om utveksling akkurat i 2012, hvilket vil gjenspeiles i tallene for utreisende studenter i både 2012 og 2013, og dessuten i andelen av de ferdige kandidatene som har utenlandsopphold som del av graden i både 2012, 2013 og kanskje også 2014.

Sist men ikke minst, kan selvsagt noe av økningen tilskrives fakultetets mangeårige og kontinuerlige satsing på internasjonalisering og god tilrettelegging for utveksling.

Fokus på metode, rettsvitenskap, etikk og verdier

Her kan vi spesielt trekke frem at programsensorene leverte sin rapport om «etikens plats i juristutbildningen» våren 2012.

² UiB som helhet sendte ut 112 flere studenter i 2012, en økning på 17 %. 73 av disse, eller 65 %, er det Det juridiske fakultet alene som står for.

³ 421 studenter i 2008 mot hhv 401 og 389 i 2007 og 2006. Kilde: DBH.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2012

Hovedfokus har vært på utarbeidelse av læringsutbyttebeskrivelse på programnivå i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Det var nedsatt en arbeidsgruppe som utarbeidet et forslag som var på høring blant de ansatte før det ble presentert for fakultetsstyret og vedtatt i desember 2012.

Videre har det vært særlig fokus på programevaluering og digitalisering av undervisning og eksamen som nevnes nedenfor.

Et område fakultetet har særlige utfordringer og vil følge opp i 2013

Det juridiske fakultet er et fakultet i fortsatt vekst, og vi trenger flere dyktige personer i førstestillinger. Det er en utfordring å få undervisningskabalene til å gå opp i alle emner, kun med bruk av interne ressurser. Som følge av dette har vi i 2012 vært nødt til å endre på undervisningsstrukturen i noen enkeltemner for å bøte på at vi ikke har nok undervisningsressurser.

Studiekvalitets- læringsmiljøtiltak/område fakultetet har vært særlig fornøyd med inneværende år i 2012

Fra mars 2012 har fakultetet kjørt et eget pilotprosjekt med digitalisering av undervisning initiert av prodekan for undervisning. Dette har resultert i at forelesninger i noen emner på alle studieår har blitt filmet, samt filming av flere faglige diskusjoner og introduksjoner. Det har også blitt utarbeidet blogger for flere emner der tekst og video bygges sammen. Der inngår også diskusjonsfelt hvor studentene kan stille spørsmål til faglærer og få svar.

Gjennom DIGUiB har fakultetet vært pilot på digital skoleeksamen både vår- og høstsemesteret 2012. I tillegg ble forelesningene i emnet JUS131 Kontraktsrett II tatt opp gjennom DIGUiB.

Studentenes mottakelse av digitale elementer har vært svært positiv. Det er også nysgjerrighet og vilje blant mange ansatte til å prøve ut ulike elementer i sitt kurs.

Fakultetet har utarbeidet et notat som skisserer hva som skal til for at vi skal kunne gjennomføre digital skoleeksamen for de store kullene på 1. – 4. studieår. Dette er formidlet videre til universitetsledelsen og aktuelle avdelinger ved UiB. Det har ikke blitt satt av midler i 2013 til dette.

Den største utfordringen for den videre utviklingen av digital undervisning, er administrativ støtte til dette. DIGUiB har ikke kapasitet til å følge opp digitalisering i den grad som er ønsket ved fakultetet. Fakultetet selv har ikke administrative ressurser som kan allokeres særskilt til dette arbeidet, og har heller ikke ressurser med den nødvendige kompetansen. Fakultetet mener det er et universitetsansvar å bygge opp et kvalifisert støtteapparat som kan hjelpe alle fagmiljøer. Skal det tilrettelegges godt for aktiv bruk av digitalisering fremover må vi ha et kvalifisert støtteapparat som gjør det enkelt å bruke, samtidig som det ikke krever store tekniske kunnskaper fra underviser. Det er ikke mulig å basere seg på ildsjeler når dette skal iverksettes i større skala.

Programevaluering i 2012

Fakultetsstyret vedtok mandat for evaluering av integrert masterprogram i rettsvitenskap og nedsatte egen arbeidsgruppe til å lede dette arbeidet. Mandatet fordrer en bredere evaluering enn det som er gitt i UiB sin kvalitetshåndbok. Det har vært særlig vektlagt at evalueringen skal ha stor nytte og at prosessen skal bidra til kvalitetsheving i studiet. Arbeidsgruppen fortsetter sitt arbeid i 2013.

Status på resultatoppnåelse i henhold til styringsparameterne

Forholdstall mellom søkertall og opptakstall

Søker tallene til masterprogrammet i rettsvitenskap holder seg stabilt høyt og økte litt. I 2012 var det 4,2 søkere per studieplass (1637 primærsøkere), mot 4 per studieplass i 2011 (1568).

416 nye studenter møtte i høst. Av disse hadde 67 studenter annen juridisk utdanning som gjorde at de ble plassert på et av de påfølgende studieår eller en kombinasjon av 1. og 2. studieår. Tilsvarende tall var 397 og 55 i 2011. Det juridiske fakultet var også i 2012 det fakultetet med flest nye studenter i opptaket, hele 70,6 % totalt.

Antall ferdige kandidater

I 2012 ble det, som forventet, registrert et høyere antall ferdige kandidater enn tidligere. Tallet ble rekordhøyt: 325, mot ca. 270 de siste tre årene før. Vi mener at en av årsakene til dette er at fra og med 2007 så hadde studieordningen «falt på plass» og studentene søkte seg bevisst til oss på grunn av studieordningen. Det betyr at flere studenter ble værende og fullførte graden sin her. Frafall underveis kompenseres til en viss grad av nye studenter som får innpasset ekstern utdanning og dermed starter på et av de påfølgende studieår. Blant annet uteksaminerte Høgskolen i Lillehammer sitt første bachelorkull i jus våren 2010. Videre har fakultetet i samarbeid med FS-hjelp forbedret rutiner for å registrere ferdige kandidater. I tillegg ble reglementet for når vi registrerer oppnådd grad ved utveksling endret fra og med høsten 2011. Slik sikrer vi nå at studenter som har utveksling som siste del av graden også kommer med i rapporteringen.

Planer for opprettinger/nedlegginger av studietilbud

Det juridiske fakultet har ingen planer om å opprette eller legge ned studietilbud i 2013.

Vi har inngått en avtale med Høgskolen i Bergen om at vi skal levere ett emne til deres mastergrad i arealplanlegging. Dette emnet sammenfaller med eksisterende spesialemerne i Planrett.

Planer for allokering av studieplasser/opptaksrammer for 2014/2015

Inntil Kunnskapsdepartementet kommer med eventuelle endringer vil vi fortsette å planlegge med en opptaksramme på 389 studenter slik vi har gjort de siste to årene. Fakultetet forventer at Kunnskapsdepartementets utredning (Strandbakken-utvalget) av behovet for juridisk kompetanse fram mot 2020 vil få betydning for vår planlegging av studietilbudet på lengre sikt.

Fakultetets prioriterte områder for 2013

I 2013 gjenstår det å justere læringsmålene i det enkelte emne i henhold til programmets overordnede mål, som ble vedtatt av fakultetsstyret i desember 2012. Samtidig vil programevalueringarbeidet fortsette dette året, det samme vil arbeidet med etablering av undervisnings- og forskningsteam.

Fakultetet vil fortsette pilotprosjekt med digital eksamen og undervisning. Når det gjelder eksamen har vi også fokus på sensors opplevelse og vil undersøke muligheter for at sensor kan gjøre sitt arbeid digitalt.

Plan for programevalueringer 2013

Arbeidet med evaluering av masterprogrammet i rettsvitenskap som ble påbegynt i 2012 vil fortsette, og ferdigstilles, i 2013.

Vedlegg til sakene
19/13 - 20/13 - 21/13

Vedlegg 3

Spørsmål til meldingene 2012

Forskning

- Status for fakultetets strategi og eventuelle justeringer av strategien bør omtales, sammen med nye forskningssatsinger som er igangsatt, eller som planlegges
- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2011
- Omtale av prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner og samfunns- og næringsliv om forskning
- Kort omtale av arbeid med å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging
- Omtale av tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)
- Omtale av tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II
- Fakultetene bes om å gi en kortfattet omtale av hvilke faglige prioriteringer og planer som er knyttet til ekstern finansiert forskning, hvilke eksterne finansieringskilder som er de viktigste og hvilke ressurser som settes inn for å styrke ekstern finansiering
- Kort omtale av store nye prosjekter: spesielt om SFF og ERC og eller andre viktige tildelinger nasjonalt eller internasjonalt
- Oppfølging av fagevalueringer fra 2012

Forskerutdanning

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2011
- Hvordan vurderes forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger ved fakultetet?
- Hvordan vurderes gjennomstrømmingen og gjennomføringen i forskerutdanningen og eventuelt hvilke tiltak ønsker fakultetet å prioritere i 2013 for å bedre gjennomstrømming og gjennomføring ønsker fakultetet?
- Hvordan vurderes omfanget av underkjenninger og eventuelt hvilke tiltak for å hindre frafall og underkjenninger vil fakultetet prioritere i 2013?
- Hvordan vurderes implementeringen av midtveisevaluering og eventuelt hvilke tiltak for å gjennomføre midtveisevalueringen vil fakultetet prioritere i 2013?
- Hvilke erfaringer har fakultetet med veilederopplæring og eventuelt hvilke behov for veilederopplæring vurderes som viktig å fylle for å styrke veilederens veiledningskompetanse?
- Hvordan vurderes innføringen av ph.d.-registrering og felles fremdriftsrapportering for ph.d.-kandidatene og hvilke eventuelle resultater har dette gitt i forhold til fakultetets helhetlige oppfølging av ph.d.-kandidatene?

Utdanning

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2011
- Eksempel på et studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om inneværende år
- Eksempel på et område fakultetet har særlige utfordringer og vil følge opp i det kommende året
- Eksempel på et studiekvalitets- læringsmiljøtiltak/ område fakultetet har vært særlig fornøyd med inneværende år
- Hvilke(t) program har vært evaluert inneværende år
- Kort status på resultatoppnåelse i henhold til styringsparametrene
- Planer for opprettinger/ nedlegginger av studietilbud
- Planer for allokering av studieplasser/opptaksrammer for 2014/ 2015
- Fakultetets prioriterte områder for 2013
- Plan for programevalueringer 2013